

رادیولوژی در بارداری

آیا زنان باردار میتوانند عکس رادیولوژی بگیرند؟

در زمان بارداری، ممکن است مادر دچار بیماری هایی شود که برای تشخیص آنها نیاز به انجام رادیولوژی باشد. رادیولوژی یا همان تصویربرداری با اشعه ایکس، با تابش این اشعه به بدن و عبور آن از بافت های بدن انجام می شود. مرحله تشکیل شدن ارگان های جنین بعد از پایان هفته سوم و با شروع هفته چهارم آغاز خواهد شد و تا هفته چهاردهم، ادامه می یابد. این دوران برای خانم های باردار، بسیار حساس به حساب می آید و بیشترین خطر برای جنین در این دوران وجود دارد؛ اما بعد از هفته

چهاردهم، این خطرات به حداقل خواهد رسید و انجام تصویربرداری با رعایت اصول ایمنی، امکان پذیر است.

: عوامل مؤثر در عوارض اشعه ایکس در بارداری

ایجاد عوارض جنین به ۲ عامل عمده بستگی دارد:

سن حاملگی در هنگام مواجهه

دوز تشعشع اشعه: دوز آستانه برای ایجاد اثرات نامطلوب بر روی جنین در حال تکامل حداقل ۵ راد بوده و میزان اشعه لازم برای ایجاد مالفورماسیون (بدشکلی های جنینی) حداقل ۱۰ راد می باشد. از سوی دیگر میزان تابش اشعه در بررسی های رادیوگرافی معمول حدود ۲ الی ۷۰۰ میلی راد می باشد که بسیار کمتر از حد آستانه بوده و بنابراین شانس وقوع عوارض جنینی بسیار اندک می باشد.

میزان تابش اشعه ایکس در بارداری

تابش بدون خطر در دوره ی بارداری هنوز به اثبات نرسیده است.

میزان تقریبی تابش تشخیصی دریافتی اشعه ایکس در نوزاد متولد نشده که معمولاً تجویز می شود، شامل موارد زیر است:

- کمتر از ۱ میلی راد برای تصویربرداری اشعه ایکس اندام های فوقانی یا تحتانی
- کمتر از ۱۰۰ میلی راد برای تصویربرداری اشعه ایکس قفسه سینه
- ۴۰ تا ۲۴۰ میلی راد برای تصویربرداری اشعه ایکس لگن
- ۲۰۰ تا ۲۴۵ میلی راد برای تصویربرداری اشعه ایکس شکم
- ۵۱ تا ۳۷۰ میلی راد برای تصویربرداری اشعه ایکس هیپ و فمور (استخوان ران)

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان جوادالائمه (ع)

بارداری و رادیولوژی

تهیه کننده	سهیلا ارجی کارشناس رادیولوژی
تائید کننده	دکتر فاطمه دلیلی متخصص رادیولوژی
سال تهیه	بهار ۱۴۰۵
منبع	حفاظت در برابر پرتوهای یونیزان نوشته دکتر مسعود حقانی ۱۴۰۴

رادیولوژی از ناحیه شکم در بارداری به دلیل داشتن اشعه می تواند منجر به سقط جنین یا تأثیرات منفی بر جنین در حال رشد می شود.

مشکلات ژنتیک:

اشعه در دوزهای زیاد برای خانم های بارداری که تحت رادیولوژی قرار می گیرند، می تواند سبب مشکلات ژنتیک و خطرهای تولید مثل در جنین شود.

ناتوانی ذهنی و یادگیری:

در هفته دوم و هشتم بارداری خطر محدودیت رشد جنین یا نقص های مادرزادی را افزایش می دهد و قرارگیری در معرض اشعه پس از هفته هشتم، خطر ناتوانی ذهنی و یادگیری و خطر احتمال سرطان را به همراه خواهد داشت. در صورت نیاز مبرم به انجام رادیوگرافی تاییدیه از طرف پزشک معالج و مسئول فیزیک بهداشت الزامی می باشد.

اقدامات لازم برای رادیولوژی در بارداری

هرچند انجام عکسبرداری در دوران بارداری توصیه نمی شود؛ اما با رعایت نکات زیر می توان خطرات احتمالی را کاهش داد.

اعلام بارداری به تکنسین عکسبرداری و انجام توصیه های او

پوشیدن پیش بند سربی سالم و بدون شکستگی

استفاده از حداقل شدت مورد نیاز برای عکسبرداری
مهمترین علائم هشدار دهنده:

۱ مضرات اشعه ایکس در رادیولوژی برای جنین

عدم آگاهی از بارداری و انجام رادیولوژی می تواند تأثیرات منفی روی جنین داشته باشد؛ اما به طور کلی اطلاعات به دست آمده از رادیولوژی نسبت به ریسک بالقوه آن اهمیت بیشتری دارد.

۴ سقط جنین: